

PRESSITEADE nr 155/24

Luxembourg, 2. oktoober 2024

Üldkohtu otsused kohtuasjades T-797/22 | Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles jt vs. nõukogu, T-798/22 | Ordre des avocats à la cour de Paris ja Couturier vs. nõukogu ning T-828/22 | ACE vs. nõukogu

Ukrainas toimuva sõja vastased piiravad meetmed: keeld osutada õigusnõustamisteenuseid Venemaa valitsusele ja Venemaal asutatud üksustele on kehtiv

Üldkohus kinnitas veel kord, kui oluline on igapähe põhiõigus saada advokaadilt nõu, et kohtumenetluses osaleda või seda menetlust ära hoida või ette näha, ning tõdes, et vaidlustatud keeld ei sea seda õigust kahtluse alla

Euroopa Liidu Nõukogu võttis 2022. aastal vastuseks Venemaa Föderatsiooni jätkuvale Ukraina-vastasele agressioonile rea piiravaid meetmeid, et avaldada Venemaale survet oma agressioonisõja lõpetamiseks. Võetud meetmete hulka kuulub õigusnõustamisteenuste osutamise keeld¹.

Kui teatavatest eranditest ja vabastustest ei tulene teisiti, keelavad need meetmed kõigil isikutel, kes võivad pakkuda õigusnõustamisteenuseid (ja kes tegutsevad eelkõige liidu territooriumil), osutada selliseid teenuseid Venemaa valitsusele ja Venemaal asutatud juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele. Keelu eesmärk on veelgi suurendada survet Venemaale.

Belgia advokatuurid, sealhulgas Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles, Belgia advokaadid, Ordre des avocats à la cour de Paris ja üks selle liikmetest ning ühing Avocats Ensemble (ACE) esitasid Euroopa Liidu Üldkohtule selle keelu tühistamise nõude. Keeld on nende hinnangul põhjendamata ja rikub põhiõigusi, mis tagavad võimaluse pöörduda advokaadi poole õigusnõu saamiseks, advokaadi kutsesaladuse, advokaatide sõltumatuse kohustuse, õigusriigi väärtused ning proportsionaalsuse ja õiguskindluse põhimõtte.

Üldkohus **jättis need kolm hagi rahuldamata.**

Ta tuletas meelde, et **igapähe on Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud õigus tõhusale kohtulikule kaitsele, mis kätkeb õigust saada olemasoleva või tõenäolise kohtuvaidluse raames advokaadilt nõu ja olla advokaadi poolt esindatud. Ta leidis, et vaidlusalune keeld ei sea seda õigust kahtluse alla.**

Ta täpsustas sellega seoses, et üldine keeld pakkuda õigusnõustamisteenuseid **Venemaa valitsusele ning Venemaal asutatud juriidilistele isikutele, üksustele ja asutustele ei puuduta õigusnõustamisteenuseid, mida osutatakse seoses kohtu-, haldus- või vahekohtumenetlusega.** Keeld on seega kohaldatav üksnes õigusnõustamisele, millel puudub **seos kohtumenetlusega.** Üldkohus lisas, et **füüsilistele isikutele pakutav õigusnõustamine** ei kuulu keelu kohaldamisalasse.

Mis puudutab erandeid² keelust, siis leidis Üldkohus, et need iseenesest **ei too kaasa** advokaadi kutsesaladuse kaitse **riivet.** Ta täpsustas siiski, et liikmesriigid on kohustatud keelu alt vabastamise menetluste rakendamise korra kindlaksmääramisel **tagama** põhiõiguste harta **järgimise.**

Tuletades meelde advokaadi sõltumatuse olulisust õigussubjektide õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile tagamisele olukorras, kus esineb seos kohtumenetlusega, leidis Üldkohus, et kõnealune keeld ei ole kohaldatav advokaadi osutatavale õigusnõustamisteenusele, mis on seotud kohtumenetlusega, ja **seega ei too** see keeld **kaasa** advokaadi sõltumatuse **riivet**.

Üldkohus lisas, et advokaadi põhjanevat ülesannet austada ja kaitsta õigusriiki **võib piirata**. Nimelt võib sellele ülesandele seada **piiranguid**, mis on **põhjendatud** liidu taotletavate üldist huvi pakkuvate eesmärkidega, **tingimusel** et need piirangud ei kujuta endast taotletavat eesmärki silmas pidades ülemäärast ja lubamatut sekkumist, mis kahjustaks advokaatidele õigusriigis usaldatud ülesande olemust.

Üldkohus leidis, et nii, nagu see on piiritletud erandi- ja vabastussätetega, taotleb vaidluse all olnud keeld **tõepoolest üldist huvi pakkuvaid eesmärke, kahjustamata advokaatide põhjaneva ülesande sisu demokraatlikus ühiskonnas**.

MÄRKUS: Tühistamishagi taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, siis õigusakt tühistatakse. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Kohtuotsuste ([T-797/22](#), [T-798/22](#) ja [T-828/22](#)) terviktekst ja kokkuvõtted, juhul kui need koostatakse, on CURIA veebisaidil alates otsuste kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎(+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎(+32) 2 2964106

Hoiame ühendust!

¹ Nõukogu kehtestas selle keelu nõukogu 6. oktoobri 2022. aasta [määrusega \(EL\) 2022/1904](#), millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas; nõukogu 16. detsembri 2022. aasta [määrusega \(EL\) 2022/2474](#), millega muudetakse määrust nr 833/2014, ning nõukogu 25. veebruari 2023. aasta [määrusega \(EL\) 2023/427](#), millega muudetakse määrust nr 833/2014.

² Tegemist on vabastussätetega, mis võimaldavad pädevatel asutustel jätta keelu teatavates täpselt määratletud olukordades kohaldamata. Nimetatud asutustel on kaalutusõigus seoses korraga, mida tuleb järgida vabastustustaotluse koostamisel, esitamisel ja läbivaatamisel.